

การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

□ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และหลักฐานที่ใช้ในการจดทะเบียน

1. วิสาหกิจชุมชนที่จะมาจดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรจะต้องมีคุณสมบัติ และหลักเกณฑ์อย่างไร

ตอบ : ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเรื่องคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนที่ประสงค์ขอจดทะเบียน วิสาหกิจชุมชนที่ประสงค์จะมายื่นคำขอจดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตรต้องมีคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดการพัฒนา และแก้ไขปัญหาของชุมชน

2. เป็นกิจการที่ดำเนินการหรือประสงค์จะดำเนินการร่วมกันในชุมชน โดยคณะบุคคล ที่เป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคล ประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ร่วมกันในชุมชนไม่น้อยกว่า 7 คน โดยบุคคลดังกล่าวต้องไม่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน

3. เป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายได้ เพื่อการพึ่งพาตนเองและเพื่อประโยชน์สุขของคนในชุมชน

4. เป็นกิจการที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งนี้ วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนจะต้องมีคำว่า “วิสาหกิจชุมชน” อยู่หน้าชื่อ

2. เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จะมาจดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรต้องมี คุณสมบัติ อย่างไร

ตอบ : ตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนว่าด้วยการรับจดทะเบียนและการเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่ประสงค์จะจดทะเบียน ต้องมีวิสาหกิจชุมชน ตั้งแต่ 2 วิสาหกิจชุมชนขึ้นไปมารวมตัวกัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดทำกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนนั้น โดยการดำเนินงานของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนอาจมีบุคคลภายนอกมาร่วม 2 ดำเนินการด้วยก็ได้ ซึ่งเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่ประสงค์จดทะเบียน ต้องมีข้อบังคับในการบริหารจัดการของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

ทั้งนี้ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนจะต้องมีคำว่า “เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน” อยู่หน้าชื่อ

3. วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนต้องการยื่นจดทะเบียน สามารถขอรับ บริการได้ที่ใดบ้าง

ตอบ : วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนสามารถยื่นขอจดทะเบียนได้ที่

1. สำนักงานเกษตรอำเภอ / กิ่งอำเภอ / เขตในกรุงเทพมหานคร และหาก
ท้องที่ใดในกรุงเทพมหานคร ไม่มีสำนักงานเกษตรเขตให้ยื่นขอจดทะเบียนกับสำนักงานเกษตรเขตใกล้เคียง

2. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล / แขวงใน กรุงเทพมหานคร

3. สถานที่อื่นตามที่อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรซึ่งเป็นผู้รักษาการตาม

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนว่าด้วยการรับจดทะเบียนและการเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 ประกาศกำหนด

4. หลักฐานที่จะต้องใช้ประกอบการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนมีอะไรบ้าง

ตอบ : หลักฐานที่จะใช้ประกอบคำขอยื่นจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน มีดังนี้

1. กรณีเป็นนิติบุคคล

- สำเนาเอกสารแสดงวัตถุประสงค์ ระเบียบ หรือข้อบังคับ
- สำเนามติของคณะกรรมการดำเนินการหรือมติของที่ประชุมใหญ่ให้จดทะเบียน
- ทะเบียนรายชื่อสมาชิกและที่อยู่ของสมาชิก
- สำเนาข้อบังคับของเครือข่าย (กรณีจดทะเบียนเป็นเครือข่าย)

2. กรณีไม่เป็นนิติบุคคล

- หนังสือให้ความยินยอมของสมาชิกซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด หรือสำเนามติที่ประชุมซึ่งมอบหมายให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดมาจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนแทน
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีอำนาจทำการแทน
- รายชื่อและที่อยู่พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของสมาชิก
- สำเนาข้อบังคับของเครือข่าย (กรณีจดทะเบียนเป็นเครือข่าย)

5. การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนจะเริ่มดำเนินการได้ เมื่อไหร่

ตอบ : สามารถจดทะเบียนได้ตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2548 เป็นต้นไป

6. ผู้ที่มีอายุตั้งแต่เท่าใดจึงจะสามารถเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้

ตอบ : ผู้ที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนจะต้องเป็นผู้ที่มีบัตรประจำตัวประชาชน คืออายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป เนื่องจากในการยื่นขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จะต้องแนบรายชื่อสมาชิกพร้อมทั้งหลักฐานคือบัตรประจำตัวประชาชน

7. บุคคลหนึ่งสามารถเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้มากกว่าหนึ่งวิสาหกิจชุมชนใช่หรือไม่

ตอบ : ได้ เนื่องจากไม่ได้มีการกำหนดข้อห้ามว่าผู้ที่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนใดแล้วจะต้องไม่เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนอื่นได้อีกไว้ในประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนว่าด้วยการรับจดทะเบียนและการเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 หรือประกาศคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจ

ชุมชนเรื่องคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนที่ประสงค์จดทะเบียน ดังนั้น บุคคลหนึ่งบุคคลใดจึงสามารถเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้มากกว่าหนึ่งแห่ง

8. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจะต้องมีสมาชิกเป็นผู้หญิงเท่านั้น แต่สามารถมีที่ปรึกษากลุ่มเป็นผู้ชายได้ ถ้าหากกลุ่มแม่บ้านนี้ต้องมาจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน จะสามารถรับสมาชิกเป็นผู้ชายได้หรือไม่ อย่างไร

ตอบ : ได้ เพราะเมื่อกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมาจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนจะสามารถกำหนดหลักเกณฑ์การรับสมาชิกใหม่ที่แตกต่างจากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเดิมได้

9. บุคคลล้มละลายสามารถเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้หรือไม่ อย่างไร

ตอบ : ได้ เนื่องจากบุคคลล้มละลายไม่ถือว่าเป็นคุณสมบัติต้องห้ามของการเป็นสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนที่ประสงค์จะจดทะเบียน แต่มีข้อพึงระวังคือบุคคลล้มละลายนั้นถูกจำกัดสิทธิในการจัดการทรัพย์สินของตน โดยอำนาจดังกล่าวเป็นอำนาจของพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ดังนั้น จึงไม่ควรให้บุคคลล้มละลายเป็นผู้มีอำนาจทำการแทนวิสาหกิจชุมชน เพราะหากมีการส่งเสริมหรือสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนที่ จะต้องมีการทำนิติกรรมสัญญา อาจทำให้เกิดปัญหาได้

ประโยชน์ของการจดทะเบียน

10. วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่มาจดทะเบียนจะได้รับประโยชน์อย่างไร

ตอบ : วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนจะได้รับการรับรองสถานะในการรวมกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตามกฎหมาย
2. สามารถขอรับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
3. มีสิทธิได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนตามมาตรการที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนกำหนด

11. เปรียบเทียบให้เห็นข้อแตกต่างของการจดทะเบียนและไม่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

ตอบ : วิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียน จะได้รับการรับรองสถานะในการรวมกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตามกฎหมาย สามารถขอรับและได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนจากคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 ได้ ส่วนวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่ไม่ได้จดทะเบียนนั้น การรวมกลุ่มกันประกอบกิจการของชุมชนจะไม่ได้รับการรับรองตามกฎหมาย และจะไม่มีสิทธิในการขอรับและได้รับการส่งเสริม สนับสนุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 ตัวอย่างเช่น ในการดำเนินกิจการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ซึ่งขณะนี้กลุ่มฯอาจจะได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐตามนโยบายและงบประมาณที่หน่วยงานภาครัฐมีสนับสนุนอยู่ แต่เมื่อใดก็ตามที่หน่วยงานภาครัฐมีการเปลี่ยนแปลงไป กลุ่มฯ ก็อาจไม่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน แต่ถ้ากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมาจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนแล้ว ถึงแม้หน่วยงานภาครัฐจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ตาม กลุ่มฯที่เป็นวิสาหกิจชุมชนยังสามารถขอรับและได้รับการส่งเสริม สนับสนุนตามมาตรการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 ได้ต่อไป

12. วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้ว จะได้รับสิทธิประโยชน์เมื่อใด

ตอบ : วิสาหกิจชุมชนที่ได้จดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว ย่อมมีสิทธิขอรับการส่งเสริม สนับสนุน ได้ทันทีเมื่อวิสาหกิจชุมชนนั้นได้รับการจดทะเบียนถูกต้องสมบูรณ์แล้ว ทั้งนี้ ภายใต้อัตลักษณ์ และวิธีการตามระเบียบที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจะได้มีการกำหนดต่อไป

13. วิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้ว จะมีสถานะเป็นนิติบุคคลหรือไม่อย่างไร

ตอบ : การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนไม่มีผลต่อสถานะของวิสาหกิจชุมชนที่เคยเป็นอยู่ก่อนหน้านั้น เนื่องด้วยการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเป็นเพียงการจดทะเบียนรับรองสถานะในการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนนั้นเท่านั้น ไม่ได้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงสถานะสภาพตามกฎหมายแต่อย่างใด กล่าวคือ วิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่เป็นนิติบุคคลแล้ว เมื่อจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนนั้นก็ยังคงเป็นนิติบุคคลเช่นเดิม การบริหารจัดการก็คงเป็นไปตามรูปแบบของนิติบุคคลนั้น ส่วนวิสาหกิจชุมชนที่เกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลธรรมดาไม่ได้เป็นนิติบุคคล เมื่อจดทะเบียนแล้ววิสาหกิจชุมชนดังกล่าวก็ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลแต่อย่างใด

การตั้งชื่อวิสาหกิจชุมชน

14. การตั้งชื่อวิสาหกิจชุมชนจะตั้งอย่างไร

ตอบ : วิสาหกิจชุมชนสามารถตั้งชื่อได้ตามที่วิสาหกิจชุมชนนั้นประสงค์จะตั้ง แต่ต้องมีคำว่าวิสาหกิจชุมชนนำหน้าและไม่เป็นคำที่ไม่สุภาพ ไม่เป็นชื่อพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท และ

ต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการตั้งชื่อ เช่นพระราชบัญญัติสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ.2545 ทั้ง ไม่ซ้ำกับชื่อวิสาหกิจชุมชนอื่นที่ได้รับการจดทะเบียนไว้ก่อนแล้ว

15. การตั้งชื่อวิสาหกิจชุมชนที่ยื่นขอจดทะเบียน อาจเกิดโอกาสที่จะมีการตั้งชื่อซ้ำกัน จะทำให้เกิดปัญหาในการรับจดทะเบียนหรือไม่

ตอบ : การตั้งชื่อวิสาหกิจชุมชนอาจจะเกิดการตั้งชื่อที่ซ้ำกันได้ แต่ทั้งนี้

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ได้ร่วมกับศูนย์สารสนเทศ จัดทำโปรแกรมระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชนเพื่อป้องกันปัญหาการตั้งชื่อซ้ำกันไว้แล้ว โดยในทางปฏิบัติของการจดทะเบียน เจ้าหน้าที่ผู้บันทึกแบบคำขอจดทะเบียนจะต้องทำการตรวจสอบชื่อวิสาหกิจชุมชน เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ที่มายื่นแบบคำขอจดทะเบียน โดยการ Online ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต<http://smce.doae.go.th> ก่อนว่าชื่อที่ยื่นขอจดทะเบียนนั้น ได้มีผู้ใช้แล้วหรือยัง ซึ่งถ้าหากชื่อใดได้ถูกใช้แล้ว ก็จะไม่สามารถใช้ซ้ำได้อีก วิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนจะต้องทำการเปลี่ยนขอจดทะเบียนใหม่ ซึ่งในแบบคำขอจดทะเบียน (แบบ สวช.01) ได้ให้มีการตั้งชื่อเพื่อการจดทะเบียนสำรองไว้จำนวน 3 ชื่อ เรียงตามลำดับความสำคัญ เพื่อไม่ให้เสียเวลาและอำนวยความสะดวกแก่ผู้มายื่นขอจดทะเบียน ในกรณีที่มีโอกาสชื่อซ้ำกัน ดังนั้น หากวิสาหกิจชุมชนใดมาจดทะเบียนก่อน จะมีโอกาสได้ชื่อตามความต้องการก่อน ซึ่งการตั้งชื่อวิสาหกิจชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากชื่อจะเป็นสื่อประชาสัมพันธ์อันดับแรก ที่จะทำให้บุคคลอื่นรู้จักวิสาหกิจชุมชนนั้น ๆ ดังนั้นเพื่อประโยชน์ของวิสาหกิจเอง ชื่อที่จะตั้งควรแสดงให้ผู้อื่นทราบว่าวิสาหกิจนั้นทำกิจการอะไร และอยู่ในชุมชนไหน

อื่น ๆ

16. หากไม่มีผู้มาจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จะมีผลต่อพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 หรือไม่ อย่างไร

ตอบ : ไม่มีผลกระทบใด ๆ เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 นี้เป็นกฎหมายที่เกิดจากการเรียกร้องของภาคประชาชน โดยมีเจตนารมณ์มุ่งที่จะส่งเสริมการประกอบกิจการของชุมชน โดยมีการกำหนดให้วิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว หรือประสงค์จะดำเนินการจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อประกอบกิจการใด ๆ มายื่นคำขอจดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้ภาครัฐได้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของวิสาหกิจชุมชนและทราบถึงจำนวนของวิสาหกิจชุมชนที่มีอยู่ และจะได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนได้ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของวิสาหกิจชุมชนเป็นสำคัญ ดังนั้น หากวิสาหกิจชุมชนใด หรือกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ หรือการประกอบกิจการใด ๆ ก็ตามของชุมชน เห็นว่าสามารถดำเนินกิจการได้เองโดยไม่จำเป็นต้องขอรับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากภาครัฐตามมาตรการที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และไม่ประสงค์จะมายื่นขอจดทะเบียนก็ไม่มีผลกระทบต่อความเป็นกฎหมายของพระราชบัญญัติที่ออกโดยรัฐสภาแต่อย่างใด เพราะกฎหมายนั้นเมื่อประกาศใช้แล้ว จะมีผลบังคับใช้ตลอดไปจนกว่าจะมีกฎหมายที่มีศักดิ์สูงกว่าหรือเท่ากันออกมายกเลิก ดังนั้น แม้ไม่มีวิสาหกิจ

ชุมชนใด หรือกลุ่มเกษตรกร หรือกลุ่มบุคคลใดมาขึ้นคำขอจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้เลยก็ตาม พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวก็ยังคงมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายอยู่ต่อไป

17. วิสาหกิจชุมชนที่ได้จดทะเบียนแล้ว จะมีกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับที่จะต้องปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร

ตอบ : ไม่มีกฎข้อบังคับหรือเงื่อนไขหลักเกณฑ์ใด ๆ ที่จะมีผลต่อการบริหารหรือการดำเนินการของวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 เป็นพระราชบัญญัติที่มุ่งให้การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน โดยให้วิสาหกิจชุมชนนั้นดำเนินการต่าง ๆ ตามความสมัครใจของวิสาหกิจชุมชนเองเป็นสำคัญ จึงไม่มีการสร้างกฎเกณฑ์ หรือข้อบังคับใด ๆ ให้เกิดกับวิสาหกิจชุมชนนั้น แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ทราบความคืบหน้าและจำนวนของวิสาหกิจชุมชนที่ยังคงดำเนินการอยู่ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 ได้วางหลักปฏิบัติให้วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียน จะต้องแจ้งความประสงค์ในการดำเนินการต่อกรมส่งเสริมการเกษตรทราบ ภายใน 30 วัน นับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน หากวิสาหกิจชุมชนใดไม่แจ้งความประสงค์จะดำเนินการต่อเป็นเวลา 2 ปี ติดต่อกัน กรมส่งเสริมการเกษตรสามารถถอนชื่อออกจากทะเบียนได้ (ตามความในมาตรา 8)

18. วิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินการโดยเป็นนิติบุคคล เช่น สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร เมื่อมาจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนแล้วยังต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อบังคับของนิติบุคคลนั้นอีกหรือไม่ อย่างไร

ตอบ : วิสาหกิจชุมชนที่เป็นนิติบุคคล เมื่อจดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว ยังต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข ข้อบังคับต่าง ๆ ของนิติบุคคลนั้น ๆ เหมือนเดิม

19. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ได้ดำเนินการตาม การแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารทะเล เช่น กะปิ กุ้งแก้ว ในรูปธุรกิจหรือกิจกรรมอื่นๆ ได้จดทะเบียนกับกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรแล้ว สามารถจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

พ.ศ. 2548 ได้หรือไม่ อย่างไร

ตอบ : ได้ หากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีการดำเนินการตามลักษณะของวิสาหกิจชุมชนที่กำหนดตามมาตรา 3 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 และมีคุณสมบัติตรงตามประกาศของคณะกรรมการฯ เรื่องคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนที่ประสงค์ขอจดทะเบียน ส่วนกรณีของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรนั้น ได้จดทะเบียนกับกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรไว้แล้ว การจดทะเบียนดังกล่าวถือว่าการใช้สิทธิซ้ำซ้อนแต่อย่างใด

20. การประกอบกิจการของคนในชุมชน แต่เดิมไม่เคยเสียภาษี และถ้ามาจดทะเบียน

วิสาหกิจชุมชนกับกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว กิจการดังกล่าวต้องเสียภาษีต่อกรมสรรพากรหรือไม่

ตอบ : การยื่นจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนกับกรมส่งเสริมการเกษตรกับการเสียภาษีเป็นคนละประเด็น เพราะการมาจดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรจะทำให้การรวมกลุ่มกันวิสาหกิจชุมชนได้มีการรับรองตามกฎหมาย สามารถขอรับและมีสิทธิได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ตามมาตรการที่คณะกรรมการกำหนดให้มี เช่น มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การส่งเสริม สนับสนุนในการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน ประสานงานในเรื่องแหล่งทุนในการประกอบการ มีการอบรมให้ความรู้หรือถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์และเป็นไปตามความต้องการของวิสาหกิจชุมชน เช่น การจัดการ การบัญชี เทคโนโลยีการผลิตหรือการตลาด รวมทั้ง หากวิสาหกิจชุมชนเห็นว่ามีความเหมาะสม หรือข้อบังคับใด ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานหรือการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนก็จะสามารถเสนอแนะให้มีการแก้ไขได้ ทั้งนี้การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนไม่มีกฎหมาย หรือข้อบังคับใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชีบุคคลของวิสาหกิจชุมชนที่ไม่เป็นนิติบุคคล แต่สำหรับวิสาหกิจชุมชนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลก็ต้องดำเนินการจัดการในเรื่องการจัดทำบัญชีต่าง ตามกฎข้อบังคับของนิติบุคคลนั้นเหมือนเดิม ซึ่งทั้งหมดนี้ จะไม่มีส่วนใดที่จะเป็นข้อบังคับที่จะทำให้วิสาหกิจชุมชนที่มาจดทะเบียนจะเกี่ยวข้องกับการต้องเสียภาษีแต่อย่างใด วิสาหกิจชุมชนที่เป็นนิติบุคคลมาก่อนหรือสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่มีรายได้เคยเสียภาษีอย่างไร เมื่อมาจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนก็ยังคงต้องเสียภาษีเหมือนเดิม แต่หากมีรายได้ไม่ถึงตามที่กฎหมายกำหนด ก็ไม่ต้องเสียภาษี ทั้งนี้การเสียภาษีต่าง ๆ จะเป็นไปตามประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481 กำหนดให้บุคคลผู้มีเงินได้ทุกคนต้องยื่นแบบเสียภาษี ส่วนจะต้องเสียภาษีหรือไม่ เท่าใด อย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับว่าเป็นหน่วยภาษีประเภทใด จำนวนเงินได้สุทธินั้นอยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องเสียภาษีหรือไม่

21. เมื่อจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนแล้ว กลุ่มดำเนินธุรกิจมีรายได้เท่าใด จึงจะต้องยื่นเสียภาษีเงินได้ และคิดอัตราภาษีร้อยละเท่าใด

ตอบ : วิสาหกิจชุมชนที่ไม่ได้เป็นนิติบุคคล หากมีเงินได้ จะต้องยื่นเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร พ.ศ.2481 กำหนดให้บุคคลผู้มีเงินได้ทุกคนต้องยื่นแบบเสียภาษี ส่วนจะต้องเสียในอัตราใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าเป็นหน่วยภาษีประเภทใด และมีเงินได้จำนวนเท่าใด กล่าวคือหากวิสาหกิจชุมชนเป็นบุคคลธรรมดา จะต้องเสียภาษีในแบบอัตราก้าวหน้า มีเงินได้สุทธิมากก็ต้องเสียภาษีมาก คือ เมื่อมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเป็นจำนวนเท่าใด แล้วนำไปหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนแล้ว มีเงินได้สุทธิเท่าใดให้ใช้อัตราก้าวหน้าในการคำนวณเงินภาษีที่จะต้องเสีย

22. วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้ว ถูกเพิกถอนชื่อออกจากระบบเนื่องจากไม่มายื่นต่อทะเบียนเป็นเวลา 2 ปี ติดต่อกัน หากต้องการมาขอจดทะเบียนใหม่จะทำได้หรือไม่ อย่างไร

ตอบ : ทำได้ แต่การยื่นขอจดทะเบียนใหม่ของวิสาหกิจชุมชนที่ถูกเพิกถอนชื่อไปแล้วนั้น หากต้องการมาจดทะเบียนใหม่ นายทะเบียนควรตรวจสอบคุณสมบัติของวิสาหกิจชุมชน และตรวจสอบด้วยว่าทำไมวิสาหกิจชุมชนนั้นจึงถูกเพิกถอนชื่อ เมื่อตรวจสอบแล้วมีคุณสมบัติครบถ้วน และมีความพร้อมในการดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชน นายทะเบียนก็สามารถรับจดทะเบียนใหม่ได้

23. กิจการวินมอเตอร์ไซค์สามารถจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนได้หรือไม่

ตอบ : ได้ ถ้าเป็นกิจการที่ดำเนินการร่วมกันโดยบุคคลในชุมชนนั้น ๆ เพราะวิสาหกิจชุมชนเป็นกิจการที่เกิดจากคนที่อยู่ในชุมชนนั้น ๆ รวมตัวกันประกอบกิจการเพื่อให้บริการแก่คนในชุมชน แต่หากวินมอเตอร์ไซค์นั้นดำเนินการโดยบุคคลภายนอกชุมชนก็ไม่สามารถจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนได้ เพราะไม่ใช่กิจการของชุมชน แต่เป็นกิจการที่เกิดขึ้นจากบุคคลอื่นที่มาดำเนินการในชุมชน

ข้อมูลการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน (เพิ่มเติม)

1. วิสาหกิจชุมชนเมื่อมาจดทะเบียนแล้ว จะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานภาพเดิมของวิสาหกิจชุมชนก่อนมาจดทะเบียน เช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่เป็นนิติบุคคล เมื่อจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนแล้วก็จะยังมีสถานภาพเป็นกลุ่มที่ไม่เป็นนิติบุคคลเช่นเดิม แต่การรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจะมีกฎหมาย (พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548) รองรับ แตกต่างจากเดิมก่อนจดทะเบียน ที่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจะไม่มีกฎหมายรองรับ

2. การกำหนดให้วิสาหกิจชุมชนจะต้องเกิดจากการรวมกลุ่มบุคคลไม่น้อยกว่า 7 คน พิจารณาจากเป็นกลุ่มขนาดเล็กที่สุดที่เหมาะสมที่จะช่วยกันประกอบกิจการได้ หากกลุ่มเล็กกว่านี้อาจมีปัญหาการช่วยกันประกอบกิจการ และเทียบเคียงกับการขอจัดตั้งบริษัทที่จะต้องมีคนตั้งแต่ 7 คนขึ้นไปจึงจะขอจดทะเบียนเป็นบริษัทได้

3. คำว่า”ครอบครัว” ในความหมายที่ใช้สำหรับวิสาหกิจชุมชนที่จะมาจดทะเบียน หมายถึง บุคคลที่มีความสัมพันธ์ในฐานะสามี ภรรยา บุตร โดยบุตรยังไม่มีครอบครัวใหม่และอยู่ร่วมครัวเรือนเดียวกัน

4. วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้ว อาจถูกยกเลิก เพิกถอนทะเบียนได้ หากไม่ดำเนินการตามระเบียบและประกาศของคณะกรรมการฯ และวิสาหกิจชุมชนที่ถูกเพิกถอนมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามที่ระเบียบกำหนด

5. วิสาหกิจชุมชนสามารถยื่นขอจดทะเบียนได้ที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบลหรือสำนักงานเกษตรอำเภอ ซึ่งขณะนี้มีสำนักงานเกษตรอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 879 แห่ง ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จำนวน 7,111 ศูนย์

6. วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้ว จะสามารถขอรับการส่งเสริม สนับสนุนได้ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 โดยสามารถยื่นเสนอความช่วยเหลือได้ที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหรือสำนักงานเกษตรอำเภอ ซึ่งเจ้าหน้าที่จะช่วยให้การช่วยเหลือในเบื้องต้นก่อน หรือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือตามความต้องการของวิสาหกิจชุมชนต่อไป

7. สาเหตุที่กำหนดให้วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่มาจดทะเบียนจะต้องมีคำว่า”วิสาหกิจชุมชน” และ”เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน” อยู่หน้าชื่อ เพื่อบอกให้ทราบถึงการเป็นวิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน สามารถแยกแยะออกจากกลุ่มหรือเครือข่ายต่าง ๆ ที่มีอยู่หลากหลายในปัจจุบันได้

8. วิสาหกิจชุมชนที่มาจดทะเบียนจะได้รับการรับรองตามกฎหมาย สามารถขอรับและมีสิทธิได้รับการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนตามมาตรการที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนกำหนด ซึ่งจะส่งผลทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ แต่ถ้าวิสาหกิจชุมชนใดไม่มาจดทะเบียน การรวมกลุ่มก็จะไม่ได้รับการรับรองตามกฎหมาย ไม่สามารถขอรับและได้รับการส่งเสริม สนับสนุนตาม

พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 ตัวอย่างเช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ซึ่งขณะนี้เป็นกลุ่มที่ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐ แต่ยังไม่มีความหมายใคร่รับการรวมกลุ่ม แต่เมื่อมาจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน จะเป็นกลุ่มที่มี พ.ร.บ.รองรับ และในขณะเดียวกัน ในการส่งเสริมเดิม กลุ่มแม่บ้านฯ ก็ได้รับการส่งเสริมตามภารกิจของหน่วยงานที่จัดตั้งกลุ่มแม่บ้านฯ ซึ่งอาจมีความไม่แน่นอน แต่เมื่อมาจดทะเบียนก็จะสามารถขอรับและได้รับการส่งเสริมตามที่ พ.ร.บ. กำหนด

9. เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่มาจดทะเบียนต้องประกอบด้วยวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้วตั้งแต่ 2 วิสาหกิจชุมชนขึ้นไป โดยอาจบุคคลภายนอกมาร่วมเป็นสมาชิกด้วยก็ได้